

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

September

Årgang 74 . Nr. 7

1989

Husk tilmelding til idrætsdagen den 3. september!

Friskere end friskbagt

Mette **Munk**^{TM}

Mette Munk A/S · Göteborggade 5, P.O. Box 9 DK 5100 Odense C. Danmark · Telephone 09 13 44 13

Indbydelse til
Ildrætsdag
for gammelsoranere
på Sorø Akademi
søndag den 3/9 1989

Dagens program:

Kl. 10.00: Orienteringsløb og cricket.

Fra kl. 13.00: Fodbold, Basketball og Volleyball for piger og drenge.

Skolen serverer frokost for orienteringsløbere og cricketspillere kl. 12.00.

Efter afviklingen af idrætsaktiviteterne arrangeres o. kl. 18 **fælles-spisning**, hvor der kan købes mad og drikkevarer til rimelige priser.

Tilmelding sendes til:

Sorø Akademis Skole
Akademigrunden 8,
4180 Sorø.

Senest den 30/8, og kuverten mærkes: Ildrætsdag.

Tilmelding til Ildrætsdag for gammelsoranere den 3/9.

Navn: _____

Årgang: _____

Ildrætsgren: _____

Ønsker at købe aftensmad: Ja Nej

Soransk Samfunds årsfest lørdag den 14. oktober 1989

Program:

Kl. 17,00 samles deltagerne i kirken.

Kl. 17,15 Orgelkoncert ved Knud Vad og Chorus Soranus. Derefter festtale i festsalen af formanden for Stiftelsen Sorø Akademis direktion, kontorchef Niels Thye.

Kl. 19,00 Souper med rødvin og kaffe.

Kl. 22,00 Dans til kl. 01,00.

Pris for deltagelse er 250,- kr. for seniorer og 150,- kr. for juniorer (1982-88). Alle ledsagere betaler 250,- kr.

Tilmelding inden den 20. september til *Finn Harlang*, Dronningens Tværgade 30, 1302 København K., ved at sende en check eller indbetale på postgiro 4 00 17 10.

Husk at opgive årgang af hensyn til bordplanen. Hver deltager kan kun medbringe en ledsager. *Dette gælder også deltagere i dansen.*

Påklædning: Festdragt.

Deltagerantallet er begrænset til 150 deltagere. Der udsendes adgangskort med bordkort senest 2 dage inden festen. Kun indehavere af disse kan deltage i midt-dagen.

Lokal deltagelse i dansen. Gamle soranere, der ønsker at komme til kaffe og dans kl. ca. 22, er velkomne. Der vil blive billetsalg ved indgangen. Kr. 50,- pr. deltager incl. kaffe og 2 øl/vand.

NB! Finn Zieglers Orkester spiller op til dansen.

Vedr. Idrætsdagen

Af: rektor Erling Kristensen.

Der har hidtil været afholdt en fest i tilknytning til idrætsdagen; som mange har været glade for, og som arrangørerne har haft megen ære af. De har lagt et kæmpearbejde i den og overholdt alle aftaler.

Der har imidlertid i de senere år, hvor festen har været holdt på skolen, været for mange deltagere i festen, som ikke har holdt spillereglerne. Det har gjort, at vi på kostskolen har følt festen som en for stor belastning, og især i begyndelsen af skoleåret, hvor vi skal have de nye til at respektere vore ordensregler dér.

Derfor inviterer vi udelukkende til idrætsdag med efterfølgende spisning, som jeg håber, mange møder op til.

På gensyn

E. K.

Rektors translokationstale:

Kære studenter!

Nu er det igen sæson for kampen om uddannelsespladserne.

Nu har vi igen sorteret vinderne fra taberne. Delt jer unge i to grupper: jer der vil komme indenfor på de videregående uddannelser, og jer der bliver smækket ude. De heldige, der kommer ind på universitetet den 1ste september, vil høre rektor Nathans tale – og bagefter vil der være rusfest. En fest, der er blevet for de udvalgte, for hvem fornemmelsen må være pragtfuld, selv om festvibrationerne alligevel må være bitre hos de mere eftertænksomme ved tanken om de kammerater, der må blive udenfor porten med en lang næse.

Adgangsbegrænsningen vil atter i år blandsortere jer unge, således at tusinder af jer, der er motiverede for og har evner til en højere uddannelse, vil få afslag og blive sendt væk; I kan ikke engang – som de tidligere år – prøve at skrabe points sammen ved tilfældige jobs og derved gøre jer håb om at komme ind til næste år.

Studievejlederne har særligt i år mærket

håbløsheden brede sig hos de gymnasieelever, der er motiverede og interesserede i en bestemt uddannelse som de på forhånd, ofte med stor desillusionering og depression, må give afkald på. Der er ikke mere nogen realisme i det gamle pædagogiske trick med at opfordre eleven »til at tage sig sammen« for at få en tilstrækkelig høj kvotient. Uanset hvor meget den pågældende elev anstrenger sig, kan han eller hun ikke komme op over det 6-tal i fransk og det 7-tal i matematik, som for evigt vil afskære dem fra drømmen om at læse jura.

Og den praktisk anlagte pige, som ville blive en fantastisk jordemoder, kan godt lægge drømmen på hylden sammen med sine bundkarakterer i historie og latin.

De unge betragter nu deres studievalg taktisk og defensivt. Det hedder ikke længere: hvad vil jeg gerne være – og hvad egner jeg mig til, men: hvor kan jeg overhovedet komme ind. Og her lægges grunden ikke bare til mange studieårs – og måske mange livsårs – frustrationer, men også til en uoverskuelig spildprocent i uddannelsessystemet.

Der er nemlig ingen, der aner, hvordan frafaldet ville være fra de forskellige højere uddannelser, hvis de studerende alle frit havde valgt deres fag som første prioritet og ikke som den restmulighed, der var tilbage. Eksamenskvaliteten som adgangsbillet får helt utilfredsstillende virkninger. Der bliver prestigestudier, som man næsten ikke kan være bekendt at give afkald på, hvis man har et 10-tal. Resultat: fejlanbragte studenter. – Der bliver studier med lavere kvotientkrav og dermed andre fejlanbragte studenter, som har valgt studiet af nød. Og der bliver endelig alle de uanbragte unge, som fanden tager.

Hvilke krav stiler fremtiden til os?

Tid er forandring, og tiden er løbet hurtigt her i 80'erne. Ingen kan sige hvilke uddannelser, der bliver brug for i 90'erne, et faktum, der netop gør adgangsbegrænsningen så grotesk.

Forandring er vanskelig, som I ved. Det

er let at hylde fortidsdyder og kigge i bakspejlet og håbe på, at det der med fremtiden og forandring går over.

Det, der er sværest at spå om, er fremtiden, sagde Storm P., men én ting er sikker: *viden er det hængsel, som fremtidens udvikling vil dreje sig om*, (ikke mindst når vi om få år træder ind i det indre marked). Skal de fleste blot kunne læse, skrive, regne og taste og så blot holde kæft og være glade for at leve på et eksistensminimum, det vil sige laveste dagpengesats? Skal de mange være taknemmelige for en borgerløn? – Det er jo godt at holde fri – især for os, som har travlt. De få heldige, der slider og slæber, skal så nok klare samfundets udvikling, de er både kloge og bedre uddannet til denne opgave. En velsmurt model med få umiddelbare omkostninger, effektiv og strømlinet. Så længe *det* varer.

Eller vil fremtiden kræve, at vi vælger en bedre model. Umiddelbart med flere vanskelige valg, dyrere og tilsyneladende lidt uhåndterlig. En model, hvor *alle* i deres uddannelse får en forståelse for sammenhænge og får erfaring og ansvar og indflydelse på egen situation, både privat og i det ydre liv.

Howdan vi vælger at indrette vort uddannelsessystem og vor fritid, afhænger nemlig af os selv.

Tja! Vi kommer i hvert fald ikke uden om en debat. Vi skylder jer unge et ærligt tilbud om uddannelse, hvis det er det, I vil, og så et job. Vi skylder jer en sikring af et liv efter skolen.

Bente Ørum skriver i en artikel i Egmontfondens fremtidsstudie noget om »næste generation«: at det tog tiden fra 50'erne til 70'erne at få alle unge til at forstå behovet for en uddannelse. Det tager næppe så lang tid, skriver hun, at nedbryde denne forståelse. Det må ikke ske.

Hvad er presserende krav til uddannelsen?

Ja, et vigtigt spørgsmål er, hvordan vi lærer jer unge ikke blot *om* demokrati, men opdrager jer til at arbejde *med* demokrati.

D.v.s. indfører større brugerindflydelse i skolen, på uddannelsessteder og i fritiden. Egentligt forpligtende ansvar og dermed tilhørende udfordringer må være sagen. Elever med stemmeret i skolebestyrelser m.v. som en samfundspolitisk erkendelse af, at unges medindflydelse er alvorligt ment.

Det handler selvfølgelig ikke kun om unges udfoldelsesmuligheder, men også om hensynet til samfundet. Fordi jeg tror, at vi i årene fremover vil komme til at producere færre traditionelle produkter og flere videnbaserede ydelser. Især i små virksomheder, hvor alles indsigt og færdigheder spiller en vigtig rolle for helheden. I en sådan struktur er det vigtigt, at I unge har lært at samarbejde allerede fra barnsben.

Min konklusion er: en solid basisuddannelse som f.eks. gymnasieskolen tilbyder, men med mere øvelse og indlæring i medbestemmelse og samarbejde. Det er et godt kort at have på hånden, både for den enkelte og for hele samfundet.

Nu kan I spørge, hvad alt dette sidste har med adgangsbegrænsningen at gøre?

Meget.

Det er min og alle, der arbejder i gymnasiet, 's sørgelige erfaring, at adgangsbegrænsningen og dermed kampen om de høje karakterer har sat sig dybe spor i gymnasiets hverdag. En hverdag, hvor der ikke har været tid til elevråds- og andet udviklende, kreativt arbejde udenfor lektielæsningen.

Mange af jer har afskåret jer selv fra aktiviteter og samvær med jeres kammerater, fra »gruppedannelse«, som er verdens vigtigste fænomen. Fordi man netop udvikler sig bedst i samarbejde med andre, selv om gruppen naturligvis ikke må blive det dominerende indhold i hverdagen, for her kan man ende i et udviklingsmæssigt tomrum (et problem vi sommetider støder på på kostskolen). Gruppen bliver en erstatning for den udvikling, der gerne skulle have et mål. I gruppen bliver din selvopfattelse let afhængig af andres vurderinger – mens omverdenen

bliver til kulisser. Så får du et »identitetsproblem« oven i dine andre problemer. Så må du måske »finde din identitet« og søge at adskille dig fra omverdenen ved f.eks. at iføre dig punkerudstyr el.a.

Det gælder altså om, at vi giver jer unge udviklende opgaver.

Når en stor del af en ungdomsårgang ikke kan komme videre efter gymnasiet, er det en bremse på den livsnødvendige udvikling. Sommetider fortolkes ungdomsarbejdsløsheden fejlagtigt som en følge af ungdommens særlige træk og livsstil. Unges arbejdsløshed er tværtimod et udtryk for, at deres udvikling er »brugt op«. Og den udvikling man tilbyder dem som erstatning, har ofte karakter af beskæftigelsesterapi og passivering af ledig energi.

Forfatteren Jørgen Knudsen skriver i sin bog om »DDR – vor nabo mod syd«, at forholdene i Østtyskland var allermost håbløse, før muren i Berlin blev bygget. Før da kunne de utilfredse forlade hele reledigheden og ta' billetten til friheden. Men da flugt blev en umulighed, voksede den indre modstand mod styrets urimeligheder, og efterhånden blev magthaverne nødt til at lytte.

Mange danske unge føler, de løber panden mod en mur, der er lige så armeret og uoverstigelig som Berlinmuren. Og det er ikke de ringeste af dem, der går tilbage i garderne og formulerer en gal og varm protest mod den tilværelse, vi har skabt for dem.

En pige, der går i 2. g, siger: »Jeg tror, at vi vil se et nyt ungdomsoprør starte inden for et par år, hvis adgangsbegrænsningen til videregående uddannelser ikke ophæves, hvis unges boligsituation ikke bedres, og hvis vi ikke kommer mere med i beslutningsprocesserne om vores fremtid, end vi er i dag«.

Jeg tror, hun har ret. I dag tales der om, hvor vigtigt det er, at de unge kvalificerer sig til fremtidens krævende arbejdsmarked, når det europæiske marked for alvor åbnes i 1992. Men det er ikke kun markedet, der skal tages hensyn til.

Der er noget galt med uddannelsespolitikken, når 12.500 unge hvert år afvises til de videregående uddannelser, at der i år bliver skaffet 2.000 ekstra pladser, forslår ikke ret meget.

Og mange unge bliver såret, når de investerer deres ressourcer, deres tid og forhåbninger i et skolesystem uden nogen som helst sikkerhed for, at de får adgangsbillet til en videregående uddannelse.

At være ung og bidrage med adskillige ressourcer til at kvalificere vores samfund bredt, skal ikke honoreres med lukkede adgangsdøre for de mange motiverede. Det skaber kun desillusionerede unge, der ikke tør satse og planlægge og følge deres motivering.

»Jeg tør ikke satse på en bestemt uddannelse, for jeg ved ikke, hvilket gennemsnit, jeg får, og så vil jeg bare blive skuffet. Så jeg bliver nødt til at vente ...«, siger en dreng også i 2.g.

Der må i højere grad ses på ønsker, motivation, basiskvalifikationer, og hvad de unge har anlæg for og er gode til. At flere uddannelser starter bredt, vil være en god orienteringsmulighed for de unge i forhold til en senere specialisering. Mange af os, der i dag sidder på betydningsfulde poster, ville sandsynligvis slet ikke have siddet her, hvis vi havde skullet igennem den samme snævre karakterkonkurrence, som de unge i dag stilles overfor.

Hvis der ikke arbejdes på en bredere rekruttering til de videregående uddannelser end eliteudvælgelsen, giver jeg 2.g-pigen ret i, at det ikke er utænkeligt, at et nyt ungdomsoprør vil se dagens lys.

Gamle Grundtvig mente om eksaminer, at hvad børnene lærer, fordi de skal til eksamen, det lærer de af tvang. Derfor glemmer de det, så snart eksamen er overstået. Men hvad de lærer af lyst, det lærer de godt og grundigt, derfor behøver man ikke eksaminere dem i det.

Og om børnene, der skulle i skole, skriver den gamle:

»Jeg ser med vemod på de gutter små, hvis kinder gløde, og hvis øjne tindre, thi også de skal brat i skole gå, og immer, mens de voxer, blive mindre«.

Jeg håber trods alt ikke, at det er den form for skole, I nu forlader. Fantasiløs, åndeligt deformerende, ødelæggende for den børnenes lyst, der dog driver værket.

Men karakterorienteret er vi i for høj grad blevet.

Den unge digter Marianne Larsen kender mange af jer. Da jeg stod her for 5 år siden, læste jeg et af hendes digte op. Jeg syntes dengang, at det var aktuelt og rammende. Jeg synes, det er endnu mere aktuelt i dag.

Det hedder: »Hvad man ikke får karakter i«.

Jeg har ikke fået karakter
i noget af det jeg godt kan li'.

Jeg har ikke fået karakter
for prøverne jeg hver dag aflægger
i at være mig selv.

Jeg har ikke fået karakter
i hvor god jeg er til at se
drømmende ud i luften
for at forestille mig en
ny og bedre verden.

Jeg kan godt li' at glæde mig
over mennesker og luft og vand
og jordens planter og dyr
det har jeg ingen karakter fået i.

Jeg har ikke fået karakter
for nogle af mine hjerteslag.

Der er heller ingen der får karakter
i hvor gode de er til at være ærlige.

Jeg får aldrig karakter
i noget af det jeg bedst kan li'
hvorfor ikke?

Jeg vil godt sige til jer her til sidst, at jeg håber, at jeg med det, jeg her har sagt, ikke har virket pessimistisk eller grædekoneagtig. Vi gør jer nemlig ikke nogen tjeneste ved at male modløshed, håbløshed, passivitet op for jer.

Derfor er mit budskab også til jer i dag: Selvom tiderne er usikre og fyldt med kriser, så er de nu alligevel ikke så håbløse. I behøver ikke at fortvivle. For der er heldigvis meget at gøre, og meget at gøre op med. Livet er andet end at stå i kø ved en uddannelse, hvor I ikke kan komme ind.

Der er brug for jeres overskud. Der er ikke brug for grædekoner og egoister. Brug jer selv. Men husk, I får ikke noget foræret. Gør noget sammen med andre. Det er jo jer, der tegner vores fælles fremtid.

Held og lykke med det.

Hjertelig tillykke – kære venner – med jeres eksamen.

Erling Kristensen.

Elev-translokationstale fredag den 23. juni 1989

Af Sune Hørlyck (S89).

Endelig er gymnasietiden ovre, og hvad enten vi kom her for at slå tiden ihjel, lære noget, eller få et eller andet lille, sjovt tal, som påstås at sige noget om vor studie-egnethed, burde det snart være muligt at se tilbage på anstaltens velsignelser og finde andre interessante aspekter af denne uddannelse, end dem vi kom efter.

Eksempelvis har vi de sidste par år måttet konstatere, at vor skole er blevet led i en skjult statsstøtte til fotokopierings-branchen – og at SAS er udset som prøveklud for spændende nye demokrati-

ske styringsformer – uden stemmeret til brugerne.

Blandt gymnasiets latente sider er der dog nok den almindannelse, vi mere eller mindre frivilligt – er blevet påduttet i alle mulige mærkværdige fag. Og dette vil måske vise sig at være den vigtigste, skønt vi ofte har brokket os over, at vor kostbare lektietid – og måske sparsomme tolerance over for lærere – er blevet anvendt på emner og opgaver, som synes vore fremtidige erhvervsvalg ganske og aldeles uvedkommende.

På bekostning af emnespredningen vil vi i de kommende år givetvis få rig lejlighed til at specialisere os indenfor de ønskede videnskaber og erhvervsretninger. Færdighederne, vi erhverver os her, får

sikkert også stor betydning for vore fremtidige arbejdsvilkår, indtjeningsmuligheder etc. Dette betyder dog ikke, at den her på skolen tilegnede almenviden bør gå i glemmebogen, selv om vi efter det sidste halve års ræs er yderst parate til at afskrive enhver fremtidig beskæftigelse med fransk, bio, old, hist, geo osv., osv. Årsagen til bevaringens nødvendighed er åbenlys. En ingeniøruddannelse hjælper lidet til engagement i menneskerettighedernes overholdelse på andre kontinenter, et psykologistudie siger ikke meget om årsagerne til iltsvind, drivhuseffekt osv., og en juristeksamen er ikke i sig selv baggrund for forståelse af den stigende fremmedgørelsestendens i vort samfund. Og sikkert er det, at alle disse emner fremover vil nødvendiggøre andet og mere end de respektive specialisters indsats.

Det er altså trods alt vigtigt, at vi gør lidt mere for at vedligeholde og udvikle den brede viden, Sorø Akademi har belåst os med, end de respektive videregående uddannelser umiddelbart ansporer til. Og det behøver faktisk ikke at være så belastende; for eksempel vil vi i den kommende uges tid – dag og vist især nat – med stor entusiasme kaste os ud i videreudvikling af gymnasiets sociale aspekter.

Jeg føler, at Undervisningsministeriet bør takkes for at have forberedt os på livets frustrationer gennem dette forårs konstante ændringer af de videregående uddannelser.

På årgangens vegne vil jeg endeligt sige tak til alle skolens ansatte for nogle interessante år med mange udfordrende debatter.

Legater uddelt ved translokationen 1989

Der var indstillet 146 elever (64 sproglige og 82 matematikere) til studentereksamen, som alle bestod.

Følgende legater blev uddelt:

Det Lyngbeckske Soranerlegat fik følgende:

Ole Toft '84, Ole Kjærulff '84, Peter Rasmussen '84, Kenn Grøndahl Sørensen '85, Allan Rosengreen Rasmussen '85, Mette Birkedal '86, Ulrik Dichow '86, Lone Wulff '86, Michael W. Laursen '87, Niels Bo Christensen '87, Peter Bjersing '87, Henrik Søgaard Olsen '87, Johnny Pedersen, '87, Pia Petersen '87, Hans Hofmann Bang '87, Jacob Birkedal '88.

Desuden uddeltes følgende beløb i henhold til fondens: Sorø Akademis Skoles kunstudvalg 12.000 kr., Skolebladet SIC 6.000 kr., Hauchs Fysiske Cabinet 10.000 kr., Cricket på Skolen 4.000 kr., Skolekomedien 7.000 kr. og C.C. Soranerne 3.000 kr.

Det Lyngbeckske Soranerlegat uddelte hermed ialt 138.000 kr.

Rektor Raaschou-Nielsens mindelegat tildeltes Susanne Elmegaard Rasmussen. *200 raske gamle soraneres legat* tildeltes: Helle Max Andersen, Anne Thommesen og Lars Hermann Miss. *Sorø Kommunes Jubilæumslegat*: Anna Marie Højen Burchardt og Camilla Ralkov. *Privatbankens aktivitetspræmie*: Rikke Øster og Ulla Lund Hermansen.

Ved translokationen forlod følgende lærere stedet: *Max Sydendal, Karin Sigurdskjold og Ida Lind.*

Til alle 3z'ere fra 1982

Jeg er for en årrække udstationeret af ØK i New York, hvor jeg har egen lejlighed og god plads.

I er hjertelig velkomne til at bo hos mig, hvis jeres vej falder forbi.

Adresse: Martin Borch, 69/34 - 66 rd, Middle Village 11379 NY, USA.

Telefon 009 1 718 894 8070.

Skriv i forvejen.

Mange hilsener

Martin.

Torben Glahns indsats i Flensborg *Af Frants Thygesen.*

Højesteretsdommer Frants Thygesen (S 32), som har skrevet denne artikel, døde den 22. juni på sin kones 70 års fødselsdag. Indtil 1984 var han medlem af Højesteret, men han huskes først og fremmest fra sin tid som generalsekretær for Sydslesvigske Forening i Flensborg, hvor han var en fremragende talsmand for danskheden i Sydslesvig, der kendte alle kringelkroge og kæmpede mod den engelske besættelsesmagt, der hele tiden henviste til den danske regerings parole: »Grænsen ligger fast«.

Frants Thygesens indsats fra 1945-56 var enestående. Fra 1958-71 var han landsdommer og derefter højesteretsdommer fra 1971 til 1984. Han var en trofast og interesseret soraner, der jævnligt skrev til Soranerbladet med både ris og ros.

Han og Torben Glahn var to alen ud af et stykke. Æret være hans minde.

Red.

Maj-nummeret havde en fin mindeartikel om afdøde overbibliotekar Torben Glahn som en soraner af format. Den fortjener en tilføjelse om hans egentlige livsværk, de 25 år i Flensborg.

Han fortalte mig sidste år, at når han i 1946 forlod posten som overbibliotekar i Haderslev for at tage jobbet i Flensborg, skyldtes det harmen over, at et ret lille flertal i Folketinget ved sætningen: »Grænsen ligger fast« afskar sydslesvigerens dansksindede flertal fra selv at bestemme deres egen fremtid, også i det stærkt danske Flensborg-område. Han fik en svær start, fordi den britiske militærregering i de år optrådte meget uvenligt overfor danskheden i Sydslesvig, bl.a. på grund af den danske erklæring om grænsen. Det gav sig grelle udslag netop over for Glahn, skønt militærregeringen i officielle erklæringer til København påstod, at man imødekom alle rimelige krav vedrørende dansk kulturarbejde (mens dansk politisk virke var forbudt). Da Glahn kom til Flensborg med britisk indrejse- og

arbejdstilladelse, nægtede militærregeringen at godkende ham som boligberettiget og afslog også i starten indrejsetilladelse for hans kone og hans møbler. Da hun endelig slap over grænsen, nægtede militærregeringen hende pas til passage frem og tilbage over grænsen – ligesom for 2 danske biblioteksassistenter, som kom derned med indrejsetilladelse fra det britiske pas-kontor i København. De kunne få en udrejsetilladelse – og så blive nord for grænsen; Flensborg var jo aldeles overfyldt af østtyske flygtninge. Militærregeringen forbød i 1946 i lang tid også import af bøger nordfra til biblioteket i Flensborg trods et enormt behov for dansk læsestof efter krigstiden og nazitiden. Da det forbud blev ophævet, opkrævedes til gengæld told af bibliotekets bogimport nordfra, som tidligere aldrig var blevet fortoldet. Det harmede mig, at kommandanten i Flensborg optrådte særlig uforskammet netop overfor et så fint menneske som Torben Glahn.

Men Glahn og de andre bed sig fast. Han præsterede sammen med sine gode medarbejdere en kæmpemæssig indsats ved en solid udbygning af Flensborghus' Bogsamling, indtil den i 1959 kunne flyttes til en stor nybygning som *Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig*. Han fik da den gode ide at bede lånerne hver hjemtage mindst 10 bøger inden flytningen og senere aflevere dem i den nye bygning; derved sparedes 4-5 vognlæs! Da var udlånet nået op på 300.000 bind årligt, en mangedobling af tallene før krigen; det omfattede også afdelingsbiblioteker i Slesvig og Husum og udlån i over 70 danske skoler over hele landsdelen. I mellemtiden havde Glahn også fået et fortrinligt samarbejde med den slesvigske leder af byens tyske hovedbibliotek. Det bedste var, at han ikke bare var en dygtig og interesseret fagmand og biblioteksleder, men også særdeles afholdt som chef på grund af fine menneskelige egenskaber, herunder hjælpsomhed og et roligt lune.

Trods hårdt arbejdspress var biblioteket præget af arbejdsglæde, humør og godt sammenhold blandt medarbejderne.

Alt det ville have glædet hans gamle far, lektor Alfred Glahn. Han var som de fleste af kollegerne på Sorø Akademi meget optaget af udviklingen i vort grænse-land.

Frants Thygesen (S32).

Werner Nistrup Madsen (S38)

2/12 1920 – 19/6 1989

Det er kun nogle få måneder siden, at Werner Nistrup Madsen kunne fejre sit 50 års jubilæum i Toldtaten. Kort tid derefter gik han på pension. Den 19. juni afgang han ved døden, og fem dage senere fandt bisættelsen sted fra Sankt Mariæ kirke i Helsingør.

For kun få uger siden færdedes Werner blandt os – som altid livlig og munter. Han glædede sig over pensionisttilværelsen, der desværre blev alt for kort, og han så frem til i ro og mag at kunne dyrke sine interesser – vandreture i Helsingørs omegn og golf samt den mere kulturelle side som kunst, teater og litteratur.

Werner kom til Sorø i 4. mellem. Fodbold var dengang hans store lidenskab, og det er mange mål, han reddede fra sit hjørne af »Grønne Plads«.

Han var uforlignelig på skoleholdet, og det var da også helt naturligt, at han blev målmand på ABs 1. divisionshold fra 1944-48 med to danmarksmesterskaber og to pokalmesterskaber.

– Men fodbold er nu engang ikke alt her i tilværelsen, som han sagde. I de senere år slog han sig på golfen og var i en periode formand for Helsingør Golfklub.

Gennem hele sin karriere var Werner ansat i Toldvæsenet, og hans slutstilling var toldinspektør ved Helsingør Toldkammer.

Han elskede sit arbejde og kunne fortælle mange morsomme historier om sit lange liv ved etaten. Han kunne nok være krævende overfor sine medarbejdere, men tilspidsede en situation sig, så løste en lun

bemærkning eller et venligt smil knuden op. Alle kunne simpelthen lide ham.

Det var, som om de senere år trak ham mere og mere til Sorø – til drengeårene på godt og ondt, til stedets historie, skolen, kirken og Tersløsegård.

I fjor var han en af initiativtagerne til 50 års jubilæet for årgang 38. Tre uger før sin død deltog Werner i festlighederne i forbindelse med Ingemanns 200 års jubilæum. Det var en pragtfuld dag og aften med det skønneste vejr. Vi nød alle sang og musik i skolens festsal og i kirken.

Som afslutning gik deltagerne til Ingemanns Hus. Ved 22-tiden sluttedes af med, at alle sang kendte strofer fra digtrens sangskat.

Og mens tusmørket sænkede sig, slentrede Werner, hans kone Karin, min kone Garry og jeg selv langsomt ned gennem Akademihaven, passerede gamle fader Holberg tilbage til Store Plads, hvor vore biler stod parkeret.

Her tog vi afsked med hinanden, og det var mit sidste møde med Werner. Ufatte- ligt, at han, der var så positiv, venlig og hjælpsom, ikke længer er iblandt os. Hans familie, venner og kolleger har mistet et varmt, livsbekræftende og loyalt menne- ske, en levende personlighed.

Vor dybeste medfølelse går til hans hu- stru, Karin, og hans øvrige familie.

Per Amby.

Laurids Schrøder (S25)

† Den 25. april 1989

Den 25. april 1989 døde Laurids Schrø- der (S25), 83 år ung.

Schrøder var for mange af os synonym med soransk cricket og især gammelsora- ner cricketkampene. Han overtog for mere end 25 år siden tilrettelæggelsen af denne årligt tilbagevendende begivenhed efter Brincker. Han spillede selv i mange år på de gamles hold, som dengang talte navne som Louis Bronee, Åge Krebs, Per Martens alle ABere og landsholdspillere, Sven Ove Petersen, i mange år kaptajn på CCSoranernes 1. divisionshold, og mange andre.

Schrøders omsorg – i de senere år grænsende til bekymring – for cricketsporten på Sorø Akademi, hans taler ved aftensmåltidet og overrækkelse af de gamles hat til bedste spiller på skoleholdet efter kampen var en institution, som alle vi, der har været med – først som skolens XI siden som de gamle – bevarer som gode minder. Bekymringen kom til udtryk bl.a. under en telefonsamtale kort før jul sidste år, da jeg havde redegjort for CCSoranernes arbejde med cricket på skolen og de fremskridt, der var nået, i hans replik »Hvor det dog glæder mig, så blir det alligevel jul for min kone og mig«.

Schrøder vogtede over alle cricketregnskabsbøgerne fra gammelsoranerkampene op til 1988. Han søgte forgæves at finde bøgerne fra Brinckers tid. Skulle nogen af læserne af disse ord have viden om disse bøger, da skriv til redaktøren om din viden!

Cricketspilleren Schrøder huskes af mange fra skolens XI som en god allrounder, en defensiv gærdespiller og en ubehagelig leg-spinner med god længde og flight, som har kostet mangen en forvirret elev hans gærde. Cricketorganisateuren Schrøder vil blive husket som et myndigt og beskedent menneske, med stor kærlighed til spillet og til sin skole.

Nu er hans gærde faldet. Vi vil vide at mindes denne cricketer og at ære hans minde.

*Flemming Balstrup.
CCSoranerne.*

Martha Anda, Sandnes, Norge

15.3. 1894 – 31.5. 1989

Om morgenen den 17. juni i år fik jeg brev fra Marthas datter Monne Anda Gabrielsen fra Norge, at mine forældres og min gamle veninde var sovet stille ind på sygehuset, 95 år. Hermed afsluttedes en soransk slægts lange liv.

Martha Andas far var »landbetjenten« i Sorø og omegn Daniel Nielsen, gift med Eva, f. Petersen. De boede i Vedelsgade i mange år, og jeg kendte dem fra jeg var lille dreng, når jeg besøgte dem sammen

med mine forældre, der dengang boede i Sorø. »Landbetjenten«s tre børn kom alle i Sorø Akademis Skole: Først Martha, der blev realist i 1911 og blev uddannet som tandlæge i København og Stavanger og blev gift med Tor Anda. Elisabeth, født 1896, blev student fra Sorø 1915 og blev uddannet som oversygeplejerske og udvandrede til Californien og rejste derfra i 1937 til Java, hvor hendes ægtefælle Laurentz Verhagen var plantagebestyrer. Efter den japanske besættelse af Java blev de begge sat i japansk koncentrationslejr, hvor Elisabeth døde 24.1.1945. Hun var en stor hjælp for sine medfanger (jeg har senere truffet en af hendes lidelsesfæller på Vernerminde i Særløse).

Den tredje var sønnen Hans Henrik Stevenius(-Nielsen), der blev født 8.9. 02, student fra Sorø 1920, gift med Grete Rasmussen, der døde før ham. Hans Henrik opnåede mange meget store stillinger og blev anerkendt fra alle sider, blev bl.a. direktør i Superphos og bestyrelsesformand adskillige steder, ligesom han fik tildelt Kommandørkorset af 1. grad. Han døde 13.4.1979, efter først at have skænket sin uundværlige kontrabas, hvis tone så godt svarer til den soranske stemning, til en kendt musiker.

Landbetjenten var født i Sorø 1862 og døde samme sted 1951. Eva var født i Gisleberga (Sverige) 1869 og døde i Sorø 1954. Over 150 års soransk historie er afsluttet ved Martha Anda's død.

Monnes adresse er blevet væk i Sorø den 17.6. Tak for din hilsen, og send mig venligst din adresse.

Max Ebert (S35).

Ny medarbejder i Soranerbladet

I anledning af de på generalforsamlingen udtalte ønsker om mere skolestof oplyses det, at *lektor Steen Jensen (S 65)*, har lovet at hjælpe til hermed fremover.

Hjertelig velkommen.

Red.

FROMHED, GYS OG ROMANTIK

Festtale på Sorø Akademi på 200-års dagen for B. S. Ingemanns fødsel søndag den 28. maj 1989.

1789, det er året for den franske revolution, og det er det år, hvor den digter fødtes, som skrev aftensangen: »Fred hviler over Land og By«: B. S. Ingemann.

Det er en besynderlig og tankevækkende kontrast. Så langt er der og var der fra Paris til Sorø eller for den sags skyld til København, hvor digtet efter sigende er blevet til. Så langt fra de store og blodige begivenheder, der satte Europas folkeslag og politiske systemer i drift, til den afklarede kontemplation over livet og døden, der kunne udfolde sig i den sene enevældes religiøse nationalstat, med uroen som en vibrerende undertone:

Det er saa fredeligt, saa tyst
I Himmel og paa Jord;
Vær ogsaa stille i mit Bryst,
Du Flygtning som der boer!

Men før Ingemann kunne lade universet og jorden spejle sig i hinanden, om det så var i Sortedamssøen eller i Sorø -sø, var også den danske idyl blevet ordentligt svedet af branden fra pariserrevolutionen. Napoleonskrigene gav Danmark et militært, politisk og økonomisk knæk, som det havde svært ved at komme over. Men som affødte en kulturel rejsning uden sidestykke!

Lad os kort standse ved året 1813. Året for statsbankerotten, men også et katastrofeår for det Sorø, som Ingemann senere skulle blive knyttet til: Akademiets hovedbygning brændte ned.

Da Sorø Akademi genrejstes af asken i 1820-erne – den nye hovedbygning stod færdig i 1826 – blev Sorø endnu engang, hvad det havde været i midten af 1700-tallet efter Holbergs stiftelse: et åndeligt kraftcenter. Og denne gang ikke kun fordi dygtige forskere og skribenter knyttedes til dette miniuniversitet, men

fordi lærerstaben kom til at tælle store digtere – Ingemann og Hauch.

Oplysningen fik fra 1750-erne og frem sit centrum i Sorø. Romantikken blev synonym med Sorø. »Lidenskabernes Akademi«, som Heiberg spottende kaldte det, for her udvikledes en fuldttonende romantisk digtning på trods af tidens ændrede signaler. En digtning, der for Ingemanns vedkommende skulle slå dybe rødder i den folkelige bevidsthed.

Der er to digtere i denne tid, der har skrevet sig ind i den almene bevidsthed. Det er H. C. Andersen og B. S. Ingemann. Begge to digtere, for hvem følelsen, naturen, livs poesien, Gud var helt afgørende. Begge to digtere, der ved at skrive også for et ikke-sofistikeret publikum kom til at ramme noget så alment, at en lang række af deres tekster i helt usædvanlig grad er blevet folkeeje, er gledet ind i sproget, er blevet mønsterdannende for vores opfattelse af de emner, de berører. De kunne begge to være komplicerede og til tider spekulative, men hvor de var enkle, nåede de det sublime, skabte de litteratur, som ikke bare er læsning, men som lever og bruges.

Og i Sorø mødte de hinanden. Mens Andersen gik i skole i Slagelse, havde han forbud mod at skrive, men poesien trak – og den boede i Sorø og hed Ingemann. I sin første ufuldendte selvbiografi, den såkaldte »levnedsbog«, der først blev udgivet i 1926, fortæller Andersen:

Ingemann var gift og Lector i Sorø, det var kun to Mile fra Slagelse, i de mindre Ferier, gjorde jeg altid en Dags Udflugt til ham; det var mig et Paradiis; med ham turde jeg tale om Poesie; jeg digtede da lidt paa Veien til Sorø, nogle Smaa-Digte, som han altid læste; vi seilede paa Søen til Parnasset, havde engang en Æols-harpe i Masten, og sang om Aftenen (Ingemann, Fruen og jeg) af Schultzes Hymner, til Klaveret. Een Ferie følte jeg en mægtig Trang til at digte. Jeg syntes at

denne Tid kunde det ikke være Synd. Christian den 2den havde megen Interesse for mig, jeg vilde bringe ham frem i en Roman. Jeg begyndte paa den, skrev nogle Kapitler, som jeg læste for Ingemann, (der nylig havde fuldendt sin Valdemar) han roste disse meget, og sagde til mig, at jeg havde et afgjort Talent for Romanen, især for at skildre Folkelivet.

Også et digt om »Sjælen« forelagde han Ingemann, som »fandt det smukt, men foretrak dog min komiske Prosa«.

Ingemann støttede og rådgav to af outsiderne i tidens litteratur, H. C. Andersen og Steen Steensen Blicher. Hans breve til disse to er hjertelig læsning og interessant ved Ingemanns kloge bemærkninger til de litterære spørgsmål og vise råd i menneskelige anliggender. Også den besynderlige bonde og digter, Christian Hviid Breddahl, der levede i nærheden af Sorø, men stod helt uden for det litterære liv, tog Ingemann sig af. I kraft af den visdom, som livet lærte ham i Sorø, blev Ingemann og hans hjem ved Akademiet et stilfærdigt åndeligt centrum, som f.eks. Andersen gang på gang tyede til midt i sin rastløse rejsen Europa rundt. Her skabte Ingemann ud af sit eget, i stadig dialog med Grundtvig, den reneste romantik og den klareste folkelitteratur, vi har set i Danmark.

Om Sorø-tiden siger Ingemann selv i *Tilbageblik paa mit Liv og min Forfattervirksomhed* fra 1837 (bestemt for hans Samlede Skrifter):

Med mit Bryllup og min Ansættelse i Sorø 1822, begynder et nyt Afsnit i mit Liv, som maaske i alle Henseender er blevet det allerlykkeligste. I et deiligt Hjem paa en af de mest fortryllende Pletter i mit Fædreland, ved Hendes Side, som jeg elsker høist i Verden, bor jeg her iblandt store Minder fra vor romantiske Tid, paa Klostergrunden ved den skovkrandste Sø, og de femten Aar, jeg her har levet, have i poetisk Virksomhed og Forfatterlykke maaske overgaaet enhver tidligere Periode i mit Liv. I en Embedsvirksomhed, der ikke hindrede mine Studier, har jeg her

med en stadig Sundhed og et som oftest livsfrisk, roligt Sind kunnet hengive mig til en saadan Beskuelse af Aanden og Livet i vor historiske Fortid, at vor Middelalder Heroer med deres hele mærkelige Tid ere traadte mig anskueligt for Øie. Efter et stærkt bevæget indre Liv i min Ungdom har jeg her i mine bedste Manddomsaar vundet Kraft og Ro til at vende det poetiske Blik helt udad paa Menneskelivets og Folkeaadens store Manifestationer gennem tiderne. Vor Litteraturhistories Stadium førte naturlig Nationalaadens og Folkelivets Historie med sig. Stedets mærkelige Erindringer forenede sig med min historisk-poetiske Aandsretning ... de tørreste Frøkorn i vore Annaler syntes mig at opvoxe til en levende Række af vor romantiske Tids Generationer.

Det er jo også mærkeligt at tænke på, at på ét og samme sted er med godt og vel 600 års mellemrum de to historiske digtninger eller krøniker blevet til, som dybest har prøvet vores forståelse af, hvad Danmark er, og hvilke kræfter, der har rådet i Danmarkshistorien: det er Saxo *Danernes bedrifter*, som traditionen vil vide, at munken Saxo sad og skrev i sin celle i Sorø Kloster. Og det er Ingemanns historiske romaner om rigets splittelse og fald efter Valdemar den Stores og Absalons indsats frem mod løftelsen mod ny enhed under Margrethe. Saxo havde Ingemann kort forinden fået at se i Grundtvigs folkelige gendigtning. Og den første af romanerne, *Valdemar Sejer*, åbner, som man vil huske, med en skildring af Saxo i hans celle. Tiden 1204. Stedet Sorø.

Hvis man spurgte for 50 år siden, om Ingemann stadig blev læst, ville ingen være i tvivl. Hans historiske romaner var i over 100 år folkeeje. De begyndte som voksenlitteratur, dannede en hel tidsalders opfattelse ikke bare af middelalderens historie (Valdemar Sejrs mellem den fromme Dagmar og den lidenskabelige Berengaria, Erik Glipping, Marsk Stig og mordet i Finderup Lade, den ædle drost Peder Hessel osv.), men nok så meget af de kræfter, der ligger gemt i dansk folke-

natur og som kæmper sig frem gennem kriser og opløsning til ny enhed. Som poetisk anskuelsesundervisning gled de ind i højskolernes folkeopdragelse. Man kan bare se på Jakob Knudsens *Gjæring-Afklaring* for at forstå, hvilken stor rolle Ingemanns romaner kom til at spille i de grundtvigske miljøer. Senere blev de først og sidst til børne- og ungdomslæsning, kolporteret i forkortede og bearbejdede udgaver.

Men spørger man i dag, må man erkende, at de historiske romaner ikke længere er almindelig læsning. Hvis de da overhovedet læses af nogen?

Egentlig er det mærkeligt, at de selv nu her i 80-erne er døde og borte, for netop nu er der en så voldsom interesse for den historiske roman som ikke længe set. Tænk på de succeser, som en forfatterinde som Helle Stangerup har haft med først *Christine* og nu *Spardame*. Men også den menings søgende kronikefortælling har haft en genopstandelse hos Ebbe Kløvedal Reich. Hvorfor så ikke Ingemann? Jeg tror ikke, det er, fordi Ingemanns historiske romaner ikke kan interessere i dag. Selv om hans budskab ikke er gængs tale her og nu, så er der en så elementær underholdende værdi i romanerne, at de burde kunne finde nye læsere. Problemet er nok det, at vi i efterkrigstiden har oparbejdet en i international sammenhæng ret enestående tradition for at vende den litterære tradition ryggen. Størstedelen af det, der før blev betegnet som klassikere, genoptrykkes ganske enkelt ikke, og så kan de jo heller ikke blive læst og tilegnet påny. Skal vi endelig høre på den gamle litteratur, vil vi absolut stryge den mod hårene, få den til at tale med vores egen stemme. Kan eller vil den ikke det, bliver den droppet. I hele undervisningssystemet. Fra folkeskolen til universitetet. Det er en hovedgrund til, at et af de største ægte folkelige forfatterskaber ikke længere læses og tilegnes. Ingemanns romaner har herhjemme måske endda haft større indflydelse end Andersens eventyr. De har indgået i den nationale

selvbevidsthed som et fast led i opdragelsen i brede led af befolkningen. Så alene af kulturhistoriske grunde bør de ikke lægges til side og glemmes.

Lever Ingemann overhovedet i dag? Hans romaners skæbne tvinger én til at stille spørgsmålet selv på en så festlig dag som 200-års dagen for hans fødsel.

Man kan svare, at Ingemann lever i bedste velgående og stadig med en bred appel, sådan at forstå – for at sige det noget tilspidset – at han lever uden at blive læst, men i kraft af at han bliver brugt.

Hvordan kan det nu gå til? Den Ingemann, der lever i dag, er ikke forfatteren til de historiske romaner. Det er salmedigteren. Der er ganske vist ikke mange, der lærer salmevers i skolen i dag, om overhovedet nogen. Og der er heller ikke mange, der går i kirke. Internationale statistikker siger, at Danmark har en kirkegangsprocent, der er lavere end i de ateistiske østlande, faktisk den laveste i den traditionelt kristne del af verden. Alligevel er det netop salmerne, Ingemann overlever på i dagens Danmark. Hvem kender ikke »Julen har bragt velsignet bud«, »Glade jul«, »Den store mester kommer« for slet ikke at tale om morgensangene for børn: »Lysets engel går med glans«, »Nu vågner alle Guds fugle små«, »I Østen stiger solen op« og »Nu titte til hinanden« m. fl.

Mange præster og teologer i øvrigt ser skævt til Ingemanns salmer. Ved et præstekonvent, hvor jeg holdt foredrag, hørte jeg engang en præst sige, at der var for mange pipfugle i Ingemanns salmer. De er altså ikke teologiske nok for kirken. At de alligevel er fyldigt repræsenteret i Den danske Salmebog og at også de klart ikke-kirkelige morgensange for børn (de er jo skrevet til skolebrug og ikke til kirkebrug) har fundet deres plads i salmebogen, skyldes ikke teologerne, men brugerne. Der er og har været et folkeligt krav om at kunne bruge Ingemanns salmer og religiøse digte. De taler med enkelhed og dybde på samme tid til *den religiøse følelse*. Det er måske det og ikke så meget pipfuglene,

der er grunden til, at der har været kirke-
lig ulyst til at røre for meget ved Inge-
mann.

Men Ingemann har rørt ved dybe stren-
ge i det religiøse liv og i disse digte skabt
noget så enestående dansk og samtidig al-
menmenneskeligt, et netop hans salmer
har kunnet overleve alle modeskift i sma-
gen, alle teologiske nyorienteringer, ja
selv den tilsyneladende voldsomme sæku-
larisering, der har ramt fundamentet for
selve folkekirken: folkets deltagelse i kir-
kens liv.

Når man er kommet i den alder, hvor
man med mellemrum må gå til begravel-
ser, vil man opdage, at Ingemanns salmer
er nogle af de mest benyttede. Ved begrav-
elser, hvor afdøde bestemt ikke har haft
noget nært forhold til kristendommen, er
et af salmeønskerne som oftest Ingemanns
pilgrimssang: »Dejlig er jorden«. Den
handler om at gå til paradys med sang,
men den er så livsbekræftende i sin døds-
længsel, hvis man kan sige det sådan, at
den umiddelbart griber kristen som ikke-
kristen.

Og så er det mærkelige jo, at netop den-
ne salme meget ofte synges ved juletid.
Tænk vel over, hvad det indebærer at
have skrevet en salme, der både er meget
elsket og sunget ved den gladeste af kirke-
årets højtider og ved begravelser. Så enkel
og ligetil den er, så er den enestående ved
både at kanalisere den største glæde og
den største sorg, fødslen og døden, julenat
og de kæres bortgang.

Jo, Ingemann lever i kraft af at blive
brugt, selv om han ikke bliver læst.

Men kunne han ikke læses igen? Jeg
mener med lyst og fornøjelse og ikke som
kulturhistorisk pligtlæsning?

Den ukendte Ingemann

Jo, så sandelig. For der er en Ingemann,
vi helt har overset, en Ingemann, der alt
for længe har stået i skyggen af både sine
egne store folkelige successer og af andres
eller rettere sagt én anden forfatters suc-
ces. Der er en Ingemann, som næsten in-
gen kender, men som er utroligt spænden-
de og givende. Det er eventyrfortælleren

Ingemann, forfatteren til fantastiske for-
tællinger, regulære eventyr, filosofiske
eventyr og de rene gyserhistorier og spø-
gelseshistorier. I de samlede skrifter opta-
ger denne side af det vidtstrakte forfatter-
skab 8 bind. Her finder vi en Ingemann,
der endnu venter på at blive opdaget.

Det begyndte i 1817 allerede med det
store eventyr på over 150 sider: »De Un-
derjordiske – et bornholmsk Eventyr«. En
farverig og fantastisk historie, en slags
multieventyr, der blander flere eventyr til
én sindrig historie fra middelalderens
Bornholm, men med afstikkere vidt om-
kring. Her er de lyse og de mørke kræfter,
der kæmper mod hinanden i undergrunden,
her er pesten, der hærger, her er kris-
tendom og hedenskab, Fata Morganas
fortryllende luftslot, tapre riddere og en
grusom troldmand, forbyttede børn, dig-
terlængsel og kærlighed mellem en ridder
og en havfrue. Jo, man keder sig bestemt
ikke ved læsningen, og så er det samtidig
den reneste romantik, der kan tænkes.

Filosofiske og samtidskritiske eventyr
som »De fire Rubiner« og »Huldre-
Gaverne« er spekulativ romantik stadig
en eftertanke værd. Og det ubevidste liv,
sindets natsider, grænsende op til vanvid-
det, har Ingemann udforsket i flere even-
tyr og fantastiske fortællinger. En af de
mest geniale er »Sphinxen«, skrevet i E.
Th. A. Hoffmans stil. En historie om
identitet og det eksistentielle valg. »Fami-
lie-Synet« er en vanvids-historie med reli-
giøse perspektiver. »Alttertavlen i Sorø«
er en fortælling om de forbrydelser, der
gemmer sig hos den person, der kom til at
stå model til Judas på Abraham Wuchters
altertavle i Sorø kirke. En historie om be-
drag og mord, om en forbryderisk seksua-
litet, der nær havde ført blodskam med
sig.

Ingemann, den stille idylliske Inge-
mann i det stille idylliske Sorø, sådan som
man gerne ser ham, denne Ingemann var
den første gyserforfatter i dansk litteratur.
Blandt de mange gys kan jeg nævne den
lille historie om Niels Dragon, en værre
Don Juan, der går lægerne til hånd med

ligene på Frederiks Hospital. Hans lystige leben får en anden tone, da hans bedste ven, fyrbøderen, hænger sig. Fyrbøderen har fundet sin forlovede i sengen med Niels Dragon. Før selvmordet har han truet med at komme og hente Niels Dragon inden tre dage og drage ham med for Guds domstol.

Så står Niels Dragon tre dage efter vennens selvmord og koger i hans sted den store gruokedel med lig til lærernes skelettering. Og bedst som han står der, giver han et skrig fra sig: »Jeg kommer nu, jeg skal nok komme!« og styrter død til jorden. Kedlens låg er blevet sprængt væk ved, at liget i den under kogningen har rettet sig ud og rejser sig op i kedlen: Det var den døde fyrbøder, der lå i den, og han var så høj, at hans lig måtte presses meget sammen for at kunne være der. Derfor rettes liget ud under kogningen og rejser sig truende op.

Ja, sådan kunne Ingemann også være. H. C. Andersens eventyr bør ikke vedblivende skygge for, at Ingemann også var en stor og spændende eventyrfortæller endda en mester i gys, spøgelse og anden uhyggelighed, der slet ikke lå til Andersen.

Lad 200-års dagen være en anledning til dels at forstå, hvad Ingemann som ingen anden har givet os gennem tiderne og selv i dag, og dels til at kalde den glemte eventyrfortæller frem. Den Ingemann, som vi endnu har til gode.

Ingemanns forfatterskab har haft et stærkt liv i det danske folk. Men det er samtidig et forfatterskab, der rummer store rigdomme, der ligger upåagtet hen.

At tale om Ingemann her på hans 200-års dag er derfor både at se tilbage og se frem.

Netop om det at se tilbage og at se frem har Ingemann skrevet et digt, der overgår det meste af den poesi, der blev skrevet i hans samtid. Det er »Holgers Sang om Livet« fra digtkredsen *Holger Danske*, 1837, midtvejs på Ingemanns forfatterbane. Jeg vil runde af med at læse det:

Jeg saae kun tilbage. Mig Livets Lyst bortklang;
Da toned mig i Sjælen saa trøstelig en Sang:
See frem, men ei tilbage! – Hvad Hjertet
attraaer,
Maaskee dog en gang under Solen du naaer.

Lad Bølger bortrulle! lad Løvet flagre hen!
Rask bruser dog Strømmen, frisk Skoven staaer
igen.

Lad Solen formørkes og Maanen tage af!
Dog Sol og Maane stiger fuldkarsk over Hav.

Lad rulle det Svundne i Tidernes Elv!
Det Liv der ei bortfarer, er Sjælen dog selv.
Har Sjælens Liv ei Ende, saa er der ingen Død.
Og vi er dog saagodtsom i Paradiset fød.

Der springer en Kilde ved Livstræets Rod:
I Verdenshavet strømmer Udødeligheds Flod;
Og Havet ei ældes, og Jordens grønne Øe
Hver Sommer staaer fornyet i livsgrønne Søe.

En Draabe kun af Kilden, hvor først den
udsprang!

En Blomst kun af Grenen, hvor Livets Æbler
hang!

Og Haaret aldrig graaner, og Sindet bli'r ei
tungt;

Men Hjertet gløder evig lyksaligt og ungt.

Hvor Livskilden springer, didhen staaer min
Hu.

Hvor Livstræet blomstred, der blomstrer det
endnu.

See frem, men ei tilbage! – Hvad Sjælen
attraaer,
Maaskee dog engang under Solen du naaer.

Men naar under Solen ei Sjælen hvad den vil –
Saa er der andre Sole og andre Stjerner til.
Og slukkes alle Sole og Stjerner engang –
Dog Livets Kilde springer, hvor evig den
sprang.

Redaktøren beklager

at der til dette nummer har været så meget stof, at noget har måttet udskydes til senere anvendelse trods de 24 sider i dette nummer.

Soransk Samfunds 120. ordinære generalforsamling tirsdag den 25. april 1989 på Hotel Tre Falke

Formanden, Ib Juul, bød velkommen til de godt 50 fremmødte. Efter at have oplæst navnene på de gamle soranere, hvis død har været bekendtgjort i Soranerbladet i årets løb, bad han forsamlingen rejse sig og mindes de afdøde med et øjeblikks stilhed.

1) Valg af dirigent

Formanden foreslog som dirigent advokat Paul Jølver, som valgtes uden modkandidat. Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indkaldt og gav derefter ordet tilbage til formanden.

2) Formandens beretning om året 1988

Formandens beretning er trykt i sin fulde længde andetsteds i bladet (side 118).

Debatten efter beretningen tog primært udgangspunkt i formandens afsluttende bemærkninger om Undervisningsministeriets forslag til ny styrelsesordning for skolen og lærernes reaktioner på dette. Debatten mundede ud i den tilkendegivelse, at Soransk Samfund *ikke* tager stilling til politiske diskussioner om skolens styrelsesforhold, men alene erklærer sig villig til at stille et medlem til en skolebestyrelse, *hvis* den endelige udformning af styrelsesordningen forudsætter gammelevrepræsentation i skolens bestyrelse.

Herefter blev formandens beretning godkendt.

3) Fremlæggelse af regnskaber for 1988

A) Kassereren, Finn Harlang, gennemgik de enkelte poster på regnskaberne for *Soransk Samfund*, *Soranerbladet* og *Soranerbladets Fond*. Efter enkelte opklarende spørgsmål blev regnskaberne godkendt.

B) Legatbestyreren, Karen Jensen, oplyste, at der som led i den påtvungne rationalisering af administrationen af Samfundets legater er foretaget følgende:

De Gamle Soraneres Jubilæumsfond er ophævet. Kapitalen er fordelt efter fundatsen med 1/3 til Samfundet og 2/3 til

Understøttelsesfondet. *Møllejejer Fr. Jørgensen og Hustrus Legat* er lagt sammen med *Støttefonden for Gamle Soraneres Efterladte. Handelsskolelærer Valdemar Petersens Legat* er forsøgt lagt sammen med *Ingebjörg og Poul Suhr-Henriksens Legat*; der har her vist sig nogle fundatsmæssige problemer, der skal løses først.

På Karen Jensens opfordring vedtog generalforsamlingen at ophæve den beslutning, der blev truffet for nogle år siden, at navnene på modtagerne af *alle* Samfundets legater skal læses op; fremover gælder dette kun for modtagerne af *Aage Krarup Linds Legat*. De 5, der havde modtaget dette legat siden sidste generalforsamling, blev derefter nævnt, og der blev kort gjort rede for deres projekter.

Til sidst gjorde Karen Jensen opmærksom på, at alt for mange søger legater, de ikke kan komme i betragtning til, tilsyneladende fordi de søger revl og krat med bind for øjnene i stedet for at ulejlige sig med at læse legaternes formålsparagraffer. Sådanne ansøgninger ryger direkte i papirkurven! Og så *skal* alle ansøgninger være påført ansøgerens afgangsårs og CPR-nummer!

Herefter blev regnskaberne godkendt.

4) Budget for 1989

Finn Harlang gennemgik det omdelte budget, der derefter blev godkendt uden mange kommentarer.

5) Indkomne forslag fra medlemmerne

Der var ikke indkommet forslag fra medlemmerne, hvorfor punktet bortfaldt.

6) Valg af medlemmer til bestyrelsen

Efter tur afgik Mette Birkedal, Finn Harlang og Erling Kristensen, der alle blev genvalgt uden modkandidater og med akklamation. Bestyrelsen har herefter følgende sammensætning:

Hans Andersen, '51 (Jydsk Afd.)

Mette Birkedal, '86 (juniormedl.)

Finn Harlang, '45 (kasserer)
Charlotte Clasen, '81 (jun.medl. sekr.)
Karen Jensen, '65 (legatbestyrer)
Ib Juul, '47 (formand)
Erling Kristensen, rektor
Bodil Wille Boisen, '66
Per Salling, '73
Olaf Teusch, '49 (Fyens Afd.)
Thyge Winther-Jensen, '54 (næstfmd.)

7) Valg af revisor

Statsaut. revisor Erik Luders-Thomsen genvalgte med akklamation.

8) Eventuelt

A) Der blev rejst kritik af Soranerbladet fra flere sider. Man fandt det for kedeligt – for mange rejseskildringer og erindringer og for lidt aktuel orientering om, hvad der foregår på skolen. Det blev nævnt, at bladet tidligere har haft en spalte med korte notiser om arrangementer, sportsresultater, personalia og andet lokalt stof, og at man gerne ville have det igen. I den sammenhæng blev det nævnt, at et godt supplement til Soranerbladet på dette punkt er skolens informationsblad *Phoenix*, der

udkommer 2 gange om året. (Pris 30 kr./år, abonnement tegnes ved henvendelse til skolens kontor).

B) Der blev af en elev på skolen forevist forskellige nye soranske relikvier, der kan erhverves for (mange) penge – manchetknapper, slipsenåle m.v. De vil blive annonceret i bladet.

C) Erling Kristensen fortalte, at man har holdt fællesmøde mellem skolens elever og byens ungdom i håb om at lægge låg over de traditionelle gnidninger, der på det seneste er blusset lidt op igen.

D) Hermod Lannung spurgte, hvordan det går med arbejdet med mindetavlerne i Klosterporten. Det blev oplyst, at der arbejdes med tavlernes udformning samt med at skaffe tilladelse til at sætte dem op, og at finansieringen af projektet endnu ikke er på plads og i orden.

Herefter sluttede generalforsamlingen med, at formanden takkede dirigenten for på glimrende vis at have løst den vanskelige opgave.

*Per Salling, referent.
Paul Jølver, dirigent.*

Formandens beretning

Hvad får os til at stå som medlemmer af Soransk Samfund? Rent faktisk er vi mange – mere end 1.700 medlemmer eller svarende til mere end 25 pr. årgang. Lidt mindre for de ældste årgange end for de yngste: 1 fra 1905, 1 fra 1906, 2 fra 1907, 22 fra 1947 og 79 fra 1986.

Jeg tror, at det er lysten til at bevare kontakten med vore kammerater og med det sted, der har betydet så meget for vor senere udvikling. Vi læser om fødselsdage i Soranerbladet, vi mødes til jubilæer, vi holder sammen til frokoster, og vi ses til generalforsamlingen. Barndoms- og ungdomskammerater og venner, som vi har fælles minder med – som har haft en anden udvikling, end vi selv har haft, men som vi stadig er på bølgelængde med. Stedet – med sin historie og med sin natur, der gjorde et dybt indtryk på os, da vi var

mest modtagelige, og som derfor har været med til at præge os.

Soransk Samfund er en stilfærdig forening. Vi gør ikke megen blæst af os selv – undtagen når jubilæer og mindedage gør festivitas naturligt, f.eks. Skolens 400 års dag, Holbergs 300 års dag og Soransk Samfunds 125 års jubilæum. Og vi fortsætter i år, idet den 28. maj er Ingemanns 200 års fødselsdag. Hans 40-årige tilknytning til Akademiet og stedet kender vi alle, og *hvis nogen skulle have lyst til at erhverve et eksemplar af Lovsangsbogen, kan den købes hos Finn Harlang for 25 kr.* Skolen vil ikke længere kendes ved dette klenodie og har grandioست skænket Soransk Samfund de sidste eksemplarer – også i anledning af Ingemanns 200 års dag.

Rusfesten i 1988 forløb godt med mange unge, der kom efter middagen og morede sig sammen med os andre, og det var

rimeligt nemt at få sluttet af kl. 1,00. En fremragende rustale af Bodil Wille Boisen og som sædvanligt en gæstfri modtagelse af rektor og frue og koncerten i kirken som en festlig optakt bidrog til successen. Selv om Osted-trioen har holdt længe ved, forsøger vi i år lidt fornyelse i musikken.

Frokosterne går godt med spændende foredrag og stor tilslutning på Restaurant Prag, hvor vi har eget lokale, der ikke er stort nok.

Soranerbladet er stadig vort store aktiv med samme inspirerende redaktør.

Endelig har vi udsendt en nytrykt medlemsliste til alle medlemmer. Den er nyttig både ved medlemshvervning, og når rejser til USA, Australien eller New Zealand skal planlægges!

Soransk Samfund er naturligvis afhængig af et nært samarbejde med Skolen. Vi repræsenterer historien, men vi kan godt være til hjælp i adskillige situationer, og for lærerne er vi jo deres gamle elever! Men alligevel er vi på kollisionskurs med Skolen i en enkelt sag, hvormed jeg skal slutte. Bertel Haarder ønsker at modernisere også Sorø Akademis Skole – også på dette område en decentralisering bort fra et ministerium og dets embedsmænd. Haarder foreslår som et forsøg en bestyrelse for Skolen på 7 stemmeberettigede medlemmer + 2 lærere, 2 elever og 1 repræsenterende de øvrige ansatte. Medlemmerne med stemmeret er 2 forældre, 1 byrådsmedlem, 1 amtsrådsmedlem, 1 repræsentant for de videregående uddannelser, 1 for erhvervslivet og 1 repræsentant for tidligere elever. Bestyrelsen har den overordnede ledelse af Skolen og træffer efter indstilling af rektor afgørelse vedrørende budget, ordensreglement, valgfag, skemalægning, ferieplan, besættelse af lærerstillinger og skolebyggeri. Rektor har det pædagogiske ansvar over for Direktoratet for gymnasierne og HF og har både den administrative og økonomiske ledelse.

Det er helt i tråd med det, der sker i folkeskolen og ved en række videregående uddannelser.

Lærerne er ikke tilfredse og ønsker en bestyrelse på 12 medlemmer, hvor de selv sammen med eleverne har flertallet. Det bør ikke være et personaleudvalg, der kan råde over statens midler. Under alle omstændigheder må det offentliges repræsentanter være i flertal.

Lærerne er ikke glade for, at der også kommer en repræsentant for de tidligere elever i bestyrelsen. De skriver til ministeriet: »For det femte synes især tilstedeværelsen af en tidligere elev forfejlet i en bestyrelse, der skal åbne Skolen udadtil«.

Jeg er ikke enig med lærerne i denne vurdering. Der er få, der netop som gamle elever har så stor kærlighed til Skolen, og som har mulighed for at trække i de rigtige tråde.

Sagen er ikke endt. Det er muligt, at forsøget kræver en lovændring, og så kan meget ske i det folketing, vi har i dag, men regeringen og det store oppositionsparti har jo kunnet løse adskillige mere kontroversielle skolestyrelseslove, så mon ikke?

Afslutningsvis en tak til Skolen og dens rektor for sædvanligt tæt og godt samarbejde med os. Jeg takker også bestyrelsen for god indsats i den forløbne periode.

Ib Juul.

Mindeord om LAURIDS SCHRØDER (S 25)

blev under Soraner-frokosten udtalt af Dan Fink (S27).

Caspar Laurids Skau Schrøder (5.12.1905–25.4.1989) var opkaldt efter sin oldefar Laurids Skau (1817-1864), en fremtrædende sønderjysk politiker i nationalitetskampens første generation.

Laurids Schrøder uddannede sig til arkitekt og udviklede sig som medarbejder hos kendte arkitekter i København, inden han i 1940 i samarbejde med sin kone Gerda påbegyndte arkitektvirksomhed i Kalundborg. De har tegnet mange forskellige bygninger i byens og dens opland.

Laurids deltog i kulturelle foreningers aktiviteter og var også selvskrevet som formand for cricketklubben, den sport,

som havde hans store interesse fra skoletiden i Sorø.

Laurids var også fægter og havde været danmarksmester på kårde.

Laurids var, nær sagt selvfølgelig, hjemmeværnsmand og modtog i år 40-års jubilæumsmedaljen.

Og så var der soraneren Laurids. Han deltog jævnligt i Soraner-frokosterne og blev værdsat i kredsen.

I november 1988 var Laurids med for sidste gang.

Efter to hofteoperationer var han kommet sig helt godt.

Lørdag den 22. april arbejdede han i sin have, følte sig pludselig dårlig, kom på hospitalet, blev opereret og døde tirsdag den 25. april.

Vi vil ære hans minde. *Dan Fink.*

Frokosten den 11. maj

Det blev en lille frokost med ni fremmødte: Nestor, æresmedlem *Dan Fink* '27, *Justus Hartnack* '30, *J. Tholl* '33, *Paul Rantzau* '37, *Bent Henningsen* '39, *Finn Harlang* '45, *Ib Juul* '47, *Klaus Runge* '87 og som den søde rosin udi pølseenden *Ann Sørensen* '88.

Takket være det sluttede selskab kunne alle være med i konversationen, der – som sædvanligt – drejede sig om allehånde interessante materier. *Hartnack* fortalte – ud fra sin rige erfaring – om de vilkår, man byder professorerne/forskerne ved nord-amerikanske universiteter. Forhold der adskiller sig radikalt fra vore. Et overordentligt interessant emne, der nok var en artikel værd i Soraner-Bladet! *Dan* havde lige været i Santiago de Compostela i det nordvestlige hjørne af den spanske firkant, han var smuttet derop, diagonalt, fra Alicante nede i det sydøstlige. Det blev en tur frem og tilbage på hundredvis af kilometer ... i Bus! Beretningen om den pragtfulde katedral i Sankt Jacobs by førte os ganske gelinde ind på arkitektoniske gebeter: buer og hvælvinger og deres konstruktion. Når man snakker om sådanne ting, ligger det lige for at drage Grundtvigskirken ind i samtalen, for i den de-

monstreres jo det pragtfulde håndværk nedarvet fra fortiden. Arkitekten, P. V. Jensen Klint, var også civilingeniør med stor forstand på statiske beregninger, selvfølgelig havde han selv uddannet de omkring 15 svende, der murede buerne og hvælvingerne, som man vel i dag havde støbt i beton! Og nu var det ganske naturligt at snakke om Sydney-operaens pragtfulde beton-skaller – udtænkt af Jørn Utzon og efterberegnet af soraneren Sir Ove Arup, der garanterede for stabiliteten. Angående holdbarhed lå det snublende nær for *Dan* at nævne de gamle romere, hvis superbeton er så godt som evigt-varende. Tænk bare på Pantheons skønne, betonstøbte kuppel! Romernes stærke mørtel og beton kunne vi godt eftergøre i dag, men det kræver en stor arbejdsindsats, der ikke så let kan udføres af maskiner. Processen bliver for dyr. Men, herregud, det, der ikke kan stå, må rives ned, og så bygger vi noget nyt! Vi giver os ikke ud for romere i dag! Se, med denne konklusion var vi pludselig ovre i en helt anden gade, bogstaveligt talt. *Dan* kunne straks fortælle en herlig historie, om dengang han i en by i Jugoslavien blev antaget for præst i den orthodoxe kirke: Folk hilste ærbødigt på ham – også når han gik med sin kone under armen – thi i østkirken må præster jo gerne gifte sig! Det var hans præsteagtige fuldkæg i kombination med en ditto hat, der bevirkede forvekslingen. Vi kom selvfølgelig alle til at tænke på *Lannungs* prægtige beretning om, hvorledes han blev gennet ind i Lenins ligfølge – på fornem plads lige efter båren – da man åbenbart antog ham for en yderst fornem person fra inderkredsen – efter påklædningen at dømme!

Dan udtalte nogle mindeord (der bringes særskilt i bladet) om *Laurids Schroder* '25 – den gode soraner og trofaste frokostgæst – hvis bortgang har berørt os alle dybt.

Nachspielet bivånedes af flere, herimellem Henningsens halve frokostgæst, der næste gang vil være reglementeret.

Rantzau.

Frokosten den 1. juni

Det spændende ved frokosterne er, at man aldrig ved, hvad der vil ske! At en soraner-frokost skulle blive kedelig, er en umulig tanke! – et tilfælde der aldrig er indtruffet og aldrig vil indtræffe! Soranere – selv de kedeligste – kan man altid under frokosten eller under nachspielet få til at fortælle om deres dagligdag på Akademiet. Kedede de sig mon dér? Ingenlunde! Måske *hadede* de stedet, men kedede sig, det gjorde de sgu'tte! Piger er almindeligvis ikke kedelige, og soraner-piger *slet* ikke! Der var mødt tre prægtige eksemplarer af slagsen op til frokosten, unge, smukke og begavede var de alle: *Karin* fortalte om skolen i Monaco med gode sæder og lader; *Margit* – tvillingemoderen – fortalte om, hvordan det var at være gift med soraner-Per, og *Lis* var så velbevandret udi den skønne litteratur, at hun synes at være et oplagt foredrags-holderemne, hun kommer sikkert, hvis hun bliver indbuden! *Torben* – der udenfor sin egentlige tilværelse som gammel-soraner – tjener til livets opretholdelse ved at dirigere sds-børsservice, holdt et overordentligt interessant (og humørfyldt!) foredrag om rejseindtryk fra Libreville, Republique du Gabon, hvor han havde opholdt sig sammen med sin søde kone, som han desværre ikke havde medbragt. Soraner-Bladets gl. redaktør vil sikkert få plads i et senere nummer til Torbens eget, spændende referat.

Gamle soranere er sædvanligvis ikke mundlamme, men hvad skulle vi gøre uden *Dan*? Vidtberejst mand er god at lytte til! Og få har været så meget omkring som han. Vor ordførende næstformand, *Thyge*, bad ham om at fortælle om forløbet af højtideligheden ved kransenedlæggelsen på Ingemanns grav søndag den 28. maj, og med nedslagent blik introducere han sig på følgende vis, idet han citerede, hvad man efter sigende engang i 1610 fandt skrevet på bagsiden af indgangsdøren til en engelsk kirke; i oversættelse lyder det således: »Herre, du ved bedre end jeg selv, at jeg er ved at blive

ældre og snart gammel. – Bevar mig fra den skrækelige vane at tro, at jeg nødvendigvis må udtale mig om enhver sag og ved enhver lejlighed. Fri mig for trangten til at forsøge at ordne alle andres affærer. Gør mig eftertænsom, men ikke trist, hjælpsom, men ikke nævenyttig. Når man tænker på mit uhyre forråd af viden, kan det synes en skam ikke at bruge det fuldt ud, men du ved, Herre, at jeg helst skulle beholde nogle få venner til det sidste ...«.

Efter kransenedlæggelsen, med liden plads for de officielle talere, var Dan gået til gudstjeneste i kirken, en (lang) oplevelse. Konfirmationskantaten havde selvfølgelig klinget skønt, og mindet vel lader som ingenting ... tiden flyr, alt Gud styr ... men Dan havde efter gudstjenesten søgt tilbage til graven for at dvæle ved stedet i ensomhed. Det skulle vise sig, at som så ofte før var det det prunkløse, det enkle, der er det mest gribende. En lille dame med en styrthjælm i den ene hånd og en bog i den anden stod foran graven. Hun henvendte sig til Dan og fortalte, at hun – natten i forvejen – havde gennemgået sin gamle skolesangbog for at skrive alle sangene af Ingemann op, hun havde elsket de sange fra barnsben af! Hun havde også skrevet et digt, sagde hun – det ville Dan gerne se, men nej, hun ville læse det op for ham! Det viste sig at være et glimrende digt, *langt* ud over, hvad »menigmand« normalt præsterer i dén retning! – Efter oplæsningen gik damen ned til sin knalbert, tog styrthjelmen på og kørte hjem til ... København, som hun var startet fra tidligt om morgenen for at hylde Ingemann på hans 200-års dag på hans grav i Sorø –!

Følgende var mødt op: Nestor og æresmedlem Dan Fink '27, Tholl '33, Rantzau '37, Thyge Winther-Jensen '54, Karin Rasmussen '71, Torben Juul Andersen, Claus F. Kjærulff og Margit Salling '73, Lis Møller '74.

Inden vi skiltes – uden påfølgende nachspiel – mindedes vi den trofaste frokostgænger, vor herlige gamle soraner-ven

Herluf Krøgh-Meyer '09, der ikke er mere. *Ham* vil vi – der har haft den oplevelse at møde ham mellem soranere – savne dybt – æret være mindet om en trofast soraner!

Paul Rantzau.

Runde fødselsdage i september 1989

4. Ernæringskons. Hans Soer (f. 19, R 37), Pilebro 28, 2730 Herlev.
8. Vicetoldinsp. Aksel Lyngsov (f. 24, R 41), Fr.berg Allé 43, 1820 Frederiksberg C.
9. Niels Arup Fischer (f. 39, R 56), Pr. Valdemarsvej 20, 2820 Gentofte.
10. Major Knud Gamst-Pedersen (f. 19, '39), Samsøvej 100, 4600 Køge.
10. Murermester Willi Krog (f. 14, S 32), Toftevang 30, 2800 Lyngby.
10. Fabr. Svend Munksgaard (f. 04, R 21), Sydkærsvvej 62, 2650 Hvidovre.
10. Dir. Georg Sylwander (f. 09, '27), Box 10066, S-10055 Stockholm, Sverige.
11. Kolonnechef Børge Hansen (f. 29, S 48), Selsvej 3, 3400 Hillerød
11. Repr. Thim Jordan (f. 19, R 27), P.O. Box 1594, Bulawayo, Zimbabwe.
12. Bibl. Ellen Berg (f. 14, S 33), Elverdalsvej 69, 8270 Højbjerg.
12. Læge Olaf Einarson (f. 39, S 60), Dalvej 2 A, 8362 Hørning.
13. Jørgen Borum (f. 14, R 30), Stangalandsgade 3, N-4250 Kopervik, Norge.
13. Bankfuldm. Carlo Davidsen (f. 14, R 31), Azaleavej 11, 2500 Valby.
13. Læge Eskil Einer Hohwy (f. 39, S 58), Stenballe Strandvej 33, 8700 Horsens.
18. O.ing. Anders Lervad (f. 29, S 48), Mich. Anckers Vej 19 B, 8270 Højbjerg.
19. Styrmand Per Caspersen (f. 39, R 56), Strandvænget 5, 4400 Kalundborg.
20. Cand.pharm. Knud Christensen (f. 29, S 47), c/o Dyhr, Hartmannsvej 14, 2800 Lyngby.

22. Prok. Ib Lindholm (f. 29, R 46), Solbakken 65, 2840 Holte.
24. Ing. Mogens Bang (f. 39, R 56), Strandhøjsvej 14, Sletten pr. 3050 Humlebæk.
27. Læge Arvig Jensen (f. 29, S 48), Vesterstergade 1, 6440 Augustenborg.
27. Civ.ing. Sv. Aa. Larsen (f. 19, S 38), Hasselvej 58, 2720 Vanløse.
27. Major Bent Ramlev (f. 29, R 48), Grangårdsvej 70, 9530 Støvring.
28. Dir. Jørgen Juel Wiboltz (f. 19, '34), Birkehøvevej 1, 3460 Birkerød.
29. Lærer Vibeke Kragh Leth (f. 29, S 47), Birkerød Parkvej 156, 3460 Birkerød.
30. Henrik Borberg (f. 39, '56), Nørregade 43, 1165 København K.
30. Assurandør Bent Hansen (f. 39, R 56), H. C. Andersens Boulevard 39, st., 1553 København V.

10 millioner kr. til Koldinghus Slot

Den 8. august 1989 overrakte *Villum Kann Rasmussen* (S27), Velux Fondens stifter og formand, 10 mio. kr. til Koldings borgmester til restaurering af fire tårne i slotsgården og indretning af et cafeteria i kælderen under slottets nordfløj. Boligministeriet ejer slottet, og har i samarbejde med Vejle kommune og Vejle amt hidtil ofret 70 mio. kr. på at restaurere slottet, der nedbrændte i 1808 ved uforsigtighed af kuldeskære spanske hjælpetropper under Napoleonskrigene. Dronning Margrethe II genindvier slottet den 1. september, efter at restaureringsarbejdet har stået på i 100 år. Bygningerne rummer bl.a. et historisk museum, der ejes og drives af Vejle kommune.

Red.

Lundbeckfonden hædrer professor Mogens Schou (S36)

Professor dr. med. *Mogens Schou* (S36) fik i anledning af sin 70-års fødselsdag 1988 dagen efter ved et symposium på Psykiatrisk Hospital i Risskov overrakt, da han gik af som professor, 300.000 kr.

fra Lundbeckfonden af denne fonds formand og hans egen klassekammerat *Niels Harboe* (S36).

I 1988 fik Mogens Schou den amerikanske Laskerpris, og han har tidligere fået Fernstrømprisen og Novoprisen. Han er internationalt anerkendt for sin anvendelse af stoffet Lithium, der er virksomt overfor manio-depressive patienter. Denne behandling har bredt sig over hele verden og sparer samfundene for store pengebeløb. Trods sin pensionering fortsætter han sit arbejde med at overvåge de ca. 500 patienter, der får lithiumbehandling i Århus. Han har rejst meget og gør det stadig og fortæller lægekolleger jorden over om sine erfaringer på dette område.

Soranske dødsfald

CARL JOHANNES BINZER (R20)

5. maj 1903 – maj 1989

OVE JØRGEN HEE (R21)

20. juni 1904 – 18. maj 1989

OVE STEEN PORSILD (S32)

14. marts 1914 – 12. maj 1989

KIRSTEN-FENGER FOCK,
født GULD (S39)

12. marts 1921 – 20. maj 1989

HERLUF KROG-MEYER (R09)

13. december 1893 – 7. juni 1989

FRANTS THYGESEN (S32)

13. februar 1914 – 22. juni 1989

WERNER NISTRUP MADSEN (S38)

2. december 1920 – 19. juni 1989

PEER KORNBECK (S33)

24. december 1915 – 18. juni 1989

FINN de PADUA POHL (S34)

22. august 1916 – 12. marts 1989

BØRGE SIBBERN (R28)

24. marts 1912 – 8. august 1989

Soranerfrokosten

den 5/9 kl. 12,00 hos Prag

på hjørnet af Prags Boulevard og Amagerbrogade. Denne gang taler **Niels Gert Bolwig** (S54), lektor ved Økonomisk Institut, Aarhus: *Hvorledes Jheronimus Boldigh, Christian III's sekretær, fik betydning for et forskningsprojekt i vor tid.*

Mød talrigt op!

Thyge Winther Jensen.

Lovsangsbogen

kan stadig fås ved indsendelse af 25 kr. til kassereren Finn Harlang.

MEDLEMSKONTINGENTET

er af generalforsamlingen fastsat til kr. 100,- i 1989. For medlemmer fra og med årgang 1981 samt for medlemmer, der er fyldt 67 år, dog kun kr. 65,-.

Soransk Samfunds kasserer:

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30
1302 København K.
Telefon 33 13 86 66
Postgiro 4 00 17 10

Kontingent m.v.

SOR-data
Soransk Samfund
Dr. Tværgade 30
1302 København K.
Kontingent:
giro 3 27 13 07

OBS – Årgang 88 er kontingentfri.

Adresseændring skal i Skandinavien ske til det lokale postkontor (udenfor Skandinavien direkte til kassereren).

Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND stiles til:

Formanden, borgmester Ib Juul
Herlev Rådhus, Bygaden 90
2730 Herlev
Telefon 42 94 06 33

SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig
Korngrovej 28
4180 Sorø
53 63 08 57 (bedst 18-19)

SORANERBLADET: Administration

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30, 1302 Kbh. K.
33 13 86 66

Sorø Bogtrykkeri APS

Alleen 9, 4180 Sorø
53 63 05 75

ISSN 0903-1340

2079

1371

00

J RØDGAARD HANSEN

KYSTVEJEN 34
4400 KALUNDBORGAdresseringer og re-
klamationer rettes i Skan-
dinavien til det lokale
postkontor.

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ**4300 HOLBÆK**
Hovedvej 4
(03) *43 41 22**4400 KALUNDBORG**
Slagelsevej 162
(03) *51 11 66**4500 NYKØBING Sj.**
Autogården
(03)* 41 11 22**LYNGE & SØN A/S**

INTERNATIONALT ANTIKVARIAT

SILKEGADE 11 - DK
1103 KØBENHAVN K.
TELEFON (01) 15 53 35Sorø Akademis
Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

Slips med skolemærkeblåt, gråt eller sort 85 kr.
Tøjmærke 10 kr.
Blazermærke med guldtrækkeri 90 kr.
T-shirt hvid med skolens logo 85 kr.
Sweatshirt, blå med skolens logo 190 kr.
Joggingsæt med skolens logo 360 kr.
fremsendes porto frit ved indbetaling på postgiro
5 74 01 77 eller check til:*Adjunkt Per Højland,
Klosterporten, 4180 Sorø.***SUZUKI**

Salg - Service

Aut., -forhandler
NIELS THIELE Automobiler
STENLØSE

Tlf. (02) 17 00 72